dosar nr.2-23153004-05-3a-06062024 Judecătoria Cahul, judecător E.Bancov

D E C I Z I E

25 februarie 2025 mun.Cahul

Completul specializat de contencios administrativ al Curţii de Apel Sud
în componenţa:
preşedintele completului Vitalie Movilă
judecătorii Serghei Pilipenco, Dmitrii Fujenco
cu grefierul Anastasia Uzun
cu participarea: reprezentantul apelantului Penitenciarul nr.5-Cahul - Andrei Mocanu; reprezentantului intimatului Veaceslav Lupu - avocat Maxim Todorov,

a judecat în şedinţă publică, în ordine de apel, cauza de contencios administrativ la acțiunea reclamantului Lupu Veaceslav împotriva pârâtului Penitenciarul nr.5-Cahul, privind anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, deciziei comisiei disciplinare de constatare a abaterii disciplinare, și deciziei cu privire la cererea prealabilă, la apelul pârâtului Penitenciarul nr.5-Cahul împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 07 martie 2024-

C O N S T A T Ă:

1. La 27 octombrie 2023 reclamantul Lupu Veaceslav prin intermediul avocatului Todorov Maxim, a depus la Judecătoria Cahul acțiune împotriva pârâtului Penitenciarul nr.5-Cahul, prin care a pretins: **1**. anularea deciziei de soluționare a cererii prealabile; **2.** anularea ordinului directorului Penitenciarului nr.5-Cahul nr.462ef din 10 octombrie 2023 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare; **3**. anularea deciziei Comisiei de disciplină din 06 octombrie 2023, prin care s-a constatat abaterea disciplinară comisă de către Lupu Veaceslav, agent-șef adjunct de justiție, agent superior al Secției siguranță și regim penitenciar al Penitenciarului nr.5-Cahul, prin nerespectarea obligațiilor și lit.o) din Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, aplicarea sancțiunii disciplinare mustrare, conform art.88 lit.a) din Legea nr.300/2017; **4.** încasarea din contul Penitenciarului nr.5-Cahul a prejudiciului moral în mărime de 50.000 lei; **5.** încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a fost numit în serviciu în perioada 19 iulie 2023, orele 08:00-20:00, prin ordinul Penitenciarului nr.5-Cahul nr.200 din 18 iulie 2023 „cu privire la executarea serviciului de lupte, pentru paza și supravegherea postului”. În temeiul raportului lui Casapu Sergiu din 20 iulie 2023, prin care a sesizat administrația Penitenciarului nr.5-Cahul privind anumite încălcări admise de către reclamant, s-a dispus inițierea anchetei de serviciu nr.10 din 20 iulie 2023 de către Comisia de disciplină a Penitenciarului nr.5-Cahul. Potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei de disciplină nr.6 din 06 octombrie 2023, în componența: Denis Tudorachi, Dumitru Negru, Ion Tanovschi, Svetlana Anton, Maxim Todorov, în ordinea de zi a fost

inclusă: examinarea anchetei de serviciu nr.10 din 20 iulie 2023, inițiată în baza raportului Sergiu Casapu privind depistarea unor încălcări în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu de către Lupu Veaceslav și luarea deciziei cu referire la propunerea privind aplicarea sancțiunii disciplinare sau clasarea cauzei.

Prin decizia Comisiei de disciplină din 06.10.2023, s-a decis: constatarea abaterii disciplinare comise de către Lupu Veaceslav, agent-șef adjunct de justiție, agent superior al Secției siguranță și regim penitenciar al Penitenciarului nr.5-Cahul, prin nerespectarea obligațiilor și lit.o) din Legea nr.300/2017 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare mustrare, conform art.88 lit.a) Legea nr.300/2017. Prin ordinul directorului Penitenciarului nr.5-Cahul nr.462ef din 10.10.2023, s-a decis constatarea abaterii disciplinare sub formă de mustrare comise în privința lui Lupu Veaceslav, agent-șef de justiție, agent superior al Secției siguranță și regim penitenciar al Penitenciarului nr.5-Cahul.

Invocând prevederile art.17 al Legii nr.300 din 21.12.2017, art.68 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, relatează că, având în vedere că revendicările formulate în cererea de chemare în judecată, rezultate din raporturile anterioare de serviciu, consideră că acestea se încadrează în dispoziția articolului 20 din Codul administrativ. La 18 octombrie 2023 reclamantul a solicitat prin calea prealabilă administrației Penitenciarului nr.5-Cahul anularea ordinului nr.462ef din 10.10.2023 și deciziei Comisiei de disciplină din 06.10.2023, fiind invocat grave încălcări legale în partea ce ține de competența aplicării sancțiunii disciplinare, iar pe fond nefiind constatate fapte comise de Lupu Veaceslav, care ar constitui abateri disciplinare.

Invocând prevederile art.86-88 din Legea nr.300 din 21.12.2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, relatează că, prin decizia Comisiei de disciplină din 06.10.2023 s-a decis: constatarea abaterii disciplinare comise de către Lupu Veaceslav, agent-șef adjunct de justiție, agent superior al Secției siguranță și regim penitenciar al Penitenciarului nr.5-Cahul, prin nerespectarea obligațiilor și lit.o) din art.87 din Legea nr.300/2017 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare „mustrare”, conform art.88 lit.a) din Legea nr.300/2017.

Invocând prevederile art.89 alin.(1)-(3) din Legea nr.300 din 21.12.2017, notează că procedura privind audierea funcționarului public cu statut special a fost respectată. Invocând prevederile art.90 din Legea nr.300/2017, relatează că în cererea prealabilă a invocat că în cazul reclamantului au fost admise grave încălcări legale în partea ce ține de competența aplicării sancțiunilor disciplinare în privința lui Lupu Veaceslav, decizia din 06.10.2023 fiind emisă de către Comisia de disciplină și nu de către organul stabilit la art.90 al Legii speciale. Invocând prevederile art.91 al Legii menționate și art.118 Cod administrativ, relatează că, atât directorul Penitenciarului nr.5-Cahul, cât și Comisia de disciplină a decis constatarea abaterii disciplinare de către reclamant și a făcut trimitere la un șir de acte normative pe care le-ar fi încălcat reclamantul, fără a indica în concret care sunt abaterile disciplinare materializate prin anumite fapte, lipsind cu desăvârșire temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerație comisia pentru decizia sa. Invocând prevederile art.4 al Legii speciale, relatează că presupusele abateri

disciplinare au fost datate cu 19 iulie 2023, iar decizia Comisiei de disciplină, prin care a fost aplicată reclamantului sancțiune disciplinară datează cu 06 octombrie 2023.

În drept acțiunea reclamantului mai este întemeiată și pe prevederile art.17, 86-91 al Legii nr.300 din 21.12.2017; art.118 Cod administrativ; art.1666-167 CPC.

2. Prin încheierea Judecătoriei Cahul sediul central din 17 noiembrie 2023, s-a declarat inadmisibilă acțiunea reclamantului Lupu Veaceslav împotriva Penitenciarului nr,5 Cahul, în partea reparării prejudiciului moral /f.d.75/.

3. La 07 martie 2024 Judecătoria Cahul sediul central a pronunțat hotărârea, prin care a admis acțiunea reclamantului Lupu Veaceslav, și a hotărât anularea ordinul directorului Penitenciarului nr.5-Cahul nr.462ef din 10 octombrie 2023 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare domnului Lupu Veaceslav, deciziei Comisiei de disciplină din 06 octombrie 2023 privind constatarea abaterii disciplinare comise de către Lupu Veaceslav, și deciziei directorului Penitenciarului nr.5-Cahul nr.2/T-40/23 din 30 octombrie 2023 cu privire la procedura prealabilă.

4. La 13 martie 2024 pârâtul Penitenciarul nr.5-Cahul a depus cerere de apel, iar la 17 iunie 2024 a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Cahul sediul central din 07.03.2024 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Apelantul invocă în cererea de apel că, inițierea anchetei de serviciu a fost dispusă de persoana competentă, conform art.92 alin.(1) din Legea nr.300/2017. Conform procesului-verbal al comisiei s-a decis: constatarea abaterii disciplinare de către Lupu Veaceslav prin nerespectarea obligațiilor și interdicțiilor prevăzute de art.62 și 63, conform art.87 lit.o) din Legea nr.300/2017. Aplicarea sancțiunii disciplinare „mustrare” dlui Lupu V. conform art.88 lit.a) din Legea nr.300/2017. În ordinul nr.462ef din 10.10.2023 este indicat: analizând materialele acumulate, Comisia de disciplină a ajuns la concluzia că Lupu V. a încălcat prevederile art.62 alin.(1) lit.d) din Legea nr.300/2007, pct.7 alin.(2) din Codul deontologic al funcționarului public cu statut special din sistemul administrație penitenciare, pct.11.1.1, pct.11.1.6 „sarcini generale”, pct.13 „responsabilități din fișa de post”, la fel fiind indicat că descifrarea detaliată a încălcărilor admise se regăsesc în materialele anchetei de serviciu. Ordinul nr.462ef din 10.10.2023 corespunde întru totul cerințelor art.118 Cod administrativ. La emiterea hotărârii instanța de judecată s-a axat doar pe examinarea corectitudinii actului administrativ, însă nu a examinat toate actele care au stat la baza emiterii acestuia - încheierea privind examinarea anchetei de serviciu, procesul-verbal al comisiei de disciplină. Comisia de disciplină a constatat că Lupu V. în exercitarea atribuțiilor de serviciu nu și-a onorat obligațiunile conform actelor ce prevăd activitatea acestuia. Instanța a ignorat faptul, că sancțiunea disciplinară a fost aplicată de către directorul instituției penitenciare, de competența căruia este aplicarea acesteia, conform art.90 din Legea nr.300/2017, cu respectarea prevederilor art.91 din aceiași Lege.

5. Intimatul Lupu Veaceslav prin avocatul Todorov Maxim a depus referință la cererea de apel, prin care solicită respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

În argumentarea referinței s-a invocat că, atât directorul Penitenciarului nr.5-Cahul, cât și Comisia de disciplină a decis constatarea abaterii disciplinare comise de către Lupu Veaceslav, prin nerespectarea obligațiilor și lit.o) din Legea nr.300/2017, și a făcut trimitere la un șir de acte normative pe cale le-ar fi încălcat Lupu Veaceslav, însă nu indică în concret care sunt abaterile disciplinare materializate prin anumite fapte, lipsind cu desăvârșire temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare comisia pentru decizia sa. Potrivit încheierii de finalizare a anchetei de serviciu nr.10 din 18.09.2023, Comisiei de disciplină i-au fost înaintate mai multe pretinse abateri disciplinare, iar Comisia a decis de a nu examina mai multe abateri disciplinare, excluzându-le prin votul expus. Potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei de disciplină, s-a supus votului propunerea de a aplica sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare, dar potrivit dispozitivului deciziei se adoptă decizia de sancționare cu mustrare, care este competența exclusivă a angajatorului.

Unica abatere disciplinară susținută în ședința de judecată de reprezentantul Penitenciarului nr.5-Cahul, constă în lovitura cu piciorul în ușa din celula în care executa pedeapsa deținutul Arcuș Gabriel. Totodată, atât la Comisia de disciplină, cât și în ședința de judecată Lupu Veaceslav a explicat că la data de 19.07.2023 executa atribuțiile de pază în cadrul Penitenciarului nr.5-Cahul în calitate de agent superior la postul intern nr.1, a fost solicitat de mai multe ori de către Arcuș Gabriel care era deținut în celula nr.01 cu cerința de a-i fi aduse lucrurile personale. Lupu Veaceslav a transmis cerința deținutului Arcuș Gabriel către superior, însă ofițerul superior SSRP, Hioara Oleg, i-a adus lucrurile personale cu o întârziere considerabilă. Din acest motiv Arcuș Gabriel, în jurul orelor 18:00 a început a bate cu picioarele în ușă, și a se exprima cu cuvinte necenzurate, fără ca acestea să fie exprimate în adresa lui Lupu Veaceslav, fiind o formă de exprimare a nemulțumirii că nu i se aduc de dimineață lucrurile personale. Referitor la lovitura cu piciorul în ușă, Lupu Veaceslav a explicat că avusese dubii referitor la faptul dacă din cauza lacătului ușii, ușa de metal era închisă bine, mai ales că recent intervenise la post în acest loc. Același lucru l-a confirmat, și martorul Tecuci Vladimir care a fost audiat în ședința de judecată.

Ulterior, la 20.07.2023 Arcuș Gabriel a depus plângere pe Lupu Veaceslav, invocând pretinse fapte de maltratare din partea ultimului. Din motive necunoscute, primind o plângere prin care se invoca maltratarea fizică, administrația Penitenciarului nr.5-Cahul nu a luat nici o atitudine, nu a dispus examinarea medicală a lui Arcuș Gabriel de către medicul de gardă. Totodată, la 01.09.2023 Arcuș Gabriel a depus o explicație prin care a indicat că nu are nimic împotriva lui Lupu Veaceslav, roagă să fie lăsat în pace, invocă că are dereglări psihice și nu poate comunica nimic pe caz.

Au fost încălcate și prevederile art.4 al Legii speciale, care prevede că: ”*Ancheta de serviciu se derulează în termen de 30 de zile din data dispunerii acesteia de către persoana competentă, prevăzută la art.90. Reieșind din volumul investigațiilor necesare, termenul anchetei de serviciu poate fi prelungit de persoana care a dispus-o cu încă cel*

mult 30 de zile”. La caz, presupusele abateri disciplinare au fost datate cu 19.07.2023, iar decizia Comisiei de disciplină datează cu 06.10.2023.

6. Procedura de citare a fost legal executată.

Reprezentantul apelantului Penitenciarul nr.5-Cahul, Mocanu Andrei, în ședința instanței de apel a solicitat admiterea apelului în sensul formulat. A menționat că inițierea anchetei de serviciu s-a dispus de persoana competentă – directorul Instituției Penitenciare, pe faptul raportului depus de directorul-adjunct, care a constatat mai multe încălcări ale angajaților Instituției Penitenciare. La emiterea hotărârii președintele a menționat, prin decizia comisiei de disciplină din 06 ctombrie2023 s-a decis constatarea abaterii disciplinare, comise de Lupu Veaceslav, și menționează nerespectarea obligațiunilor prevăzute la litera o) din Legea nr.300. Pe când, conform procesului-verbal al comisei s-a constatat abaterea disciplinară comisă de Lupu Veaceslav, prin nerespectarea obligațiunilor și interdicțiilor prevăzute la art.62, art.63, art.87 lit.o) din Legea nr.300/2017. Aceasta este o lege specială și prevede activitatea Instituției Penitenciare, și în cazul încălcării acesteia, aplicarea unei sancțiuni conform art.88 lit.a) din legea respectivă. Instanța de judecată menționează că, de către angajator nu a fost descris ce fel de abatere disciplinară a fost constatată în acțiunile lui Lupu Veaceslav. Pe când în ordin este menționat expres: analizând materialele acumulate de comisia de disciplină. Astfel, în încheierea privind abaterea disciplinară examinată de comisia de disciplină se menționează, că Lupu Veaceslav a constatat că un deținut l-a numit cu cuvinte necenzurate. Și, persoana care examinează ancheta de serviciu, în încheierea la pag.2 menționează următoarele: în urma celor relatate de Lupu Veaceslav și Hioara Oleg, privind comportamentul nelegitim al deținutului Arcuș, a fost solicitată informația din Registrul de evidență a rapoartelor de încălcări a modului de executare a pedepsei de către deținuți; în registrul respectiv nu a fost înregistrat raportul pe incident, pe care le-au invocat angajații menționați. Deci, Lupu Veaceslav atunci când a constatat o încălcare de către deținuți, avea obligațiunea de a depune un raport scris. Faptul dat este prevăzut și în fișa lui de post, pct.11.1.1, care prevede sarcinile generale. În ordinul privind aplicarea sancțiunii disciplinare este prevăzut faptul dat. Ordinul este întocmit de directorul Instituției Penitenciare, și corespunde cerințelor legale. Deci, la emiterea hotărârii judecătorul s-a axat doar pe corectitudinea actului administrativ, însă nu a intrat în esență pe faptul dat, deoarece Lupu Veaceslav în activitatea sa se conduce de fișa postului, de Legea nr.300. În cazul încălcării fișei postului de către acesta este posibilă aplicarea unei sancțiuni disciplinare. Deci, inițierea anchetei de serviciu a fost dispusă de către persoana competentă. Însăși acțiunile lui Lupu Veaceslav au fost examinate de o persoană, care a fost împuternicită de către persoana care a dispus inițierea anchetei de serviciu. Materialele anchetei de serviciu au fost examinate de comisia de disciplină, care nu a aplicat sancțiune disciplinară, dar a venit cu o propunere la director, care, examinând toate materialele, a luat decizia de a aplica sancțiunea disciplinară. În ședința comisiei de disciplină, Lupu V. a fost însoțit de avocat Todorov M. și aceștia au considerat că comisia urmează să examineze doar în partea abaterii disciplinare de către deținut și pe ceea că Lupu nu a raportat faptul dat. Nu cunoaște din ce motive Comisia a votat să examineze

abaterile disciplinare legate de Arcuș. Mai era și faptul că domnul a însoțit un deținut la telefon, lăsându-l fără supraveghere, însă Comisia a luat în examinare doar încălcarea cu Arcuș. Comisia constată că, de către Lupu Veaceslav nu a fost depus nici un raport pe faptul că deținutul Arcuș a utilizat cuvinte necenzurate, prin ce a încălcat prevederile pct.11.1.1, sarcini generale din fișa postului, care prevede că titularul funcției respectă întocmai sarcinile generale și specifice, respectarea regulilor de ordine interioară, menținerea stării de disciplină, în cazul în care constată că deținutul încalcă regulile stabilite sau săvârșesc alte abateri, întocmește rapoarte de incidente, pe care le raporta șefului de grup. În încheiere este menționat că, verificând registrul de abateri nu a găsit nici un raport depus de către Lupu Veaceslav. Comisia de disciplină are competența de a examina materialele cumulate și de a ieși cu propuneri la directorul instituției. Comisia de disciplină nu a aplicat sancțiune disciplinară, dar a venit cu propunere la directorul instituției, și ultimul a emis un ordin. Sancțiunea disciplinară nu a fost aplicată prin procesul-verbal al comisiei de disciplină, dar de către directorul instituției, care are împuterniciri conform legii speciale de a aplica o sancțiune disciplinară. Din câte cunoaște, nu a fost sancționat deținutul, din motiv că nu au fost acumulate materialele date, deoarece domnul Lupu nu le-a depus, pe care avea obligația să le depună. Din aceste considerente și a fost inițiată ancheta de serviciu. Cunoaște sigur că, la momentul examinării acțiunilor lui Lupu Veaceslav nu a fost aplicată o sancțiune disciplinară față de deținut. Însăși faptul că Lupu Veaceslav nu și-a îndeplinit obligațiunile de serviciu și nu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară, a fost motivul inițierii anchetei de serviciu. Comisia examinează încălcările angajaților, și nicidecum pe cele ale deținuților. În decizie este indicat că, analizând materialele acumulate, comisia a ajuns la concluzia că Lupu Veaceslav a încălcat prevederile care au fost enumerate. Referitor la circumstanțele de fapt, în însăși procesul-verbal al comisiei este indicată audierea persoanei. La prima filă în decizie este indicat că: în cadrul anchetei, analizând materialele acumulate, a ajuns la concluzia că Lupu Veaceslav a încălcat prevederile art.62 din Legea nr.300, nu a respectat prevederile Codului deontologic și prevederile din „sarcini generale” ale fișei postului. La decizia dată este și procesul-verbal. În decizie este indicată încălcarea prevederilor Legii nr.300 și a prevederilor fișei postului. În ordinul de sancționare este indicat că: analizând materialele acumulate, Comisia de disciplină a ajuns la concluzia că Lupu Veaceslav a încălcat prevederile enumerate. În ancheta de serviciu este scris cum a încălcat, descifrarea detaliată a încălcărilor admise se regăsesc în materialele anchetei de serviciu. Comisia de disciplină a constatat ca fiind abatere disciplinară inacțiunea lui Lupu Veaceslav pe faptul că nu a depus raport. Acesta a încălcat prevederile Legii nr.300 și este pasibil sancțiunii disciplinare, fapt constatat atât de comisia de disciplină, cât și în cadrul examinării în prima instanță.

Reprezentantul intimatului Lupu Veaceslav, avocatul Todorov Maxim, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii primei instanțe. A reiterat că, încălcarea dată niciodată nu a fost abordată discutată la comisia de disciplină, la care a participat personal, se referă la faptul că clientul său nu ar fi raportat pretinsa injurie. În ședința de judecată clientul său a explicat că, injuria nu a fost îndreptată împotriva lui, în calitate de colaborator al penitenciarului, dar deținutul se

revolta că timp de o zi întreagă nu i se aduceau lucrurile personale. Deși clientul său de câteva ori a raportat că Arcuș își solicită lucrurile personale și din acest motiv se revoltă și bătea cu mâinile și picioarele în ușă. Lupu V. și-a executat obligația de prezentare și persoana responsabilă nu venea și nu aducea lucrurile personale. De aceea dumnealui nu a raportat, în condițiile în care pretinsa faptă de injurie nu-l viza direct pe el. Mai mult ca atât, nimeni nu a verificat din cadrul penitenciarului că mai multe ore la rând, persoanei nu i se aduc lucrurile personale. Arcuș inițial a depus o sesizare pe clientul său, că acesta l-ar fi maltratat. Elementar acesta nu a fost supus examinării medicale, deși sesizarea este depusă pe numele șefului penitenciarului. Ulterior Arcuș și-a retras plângerea, nu se face nici o comisie, nu studiază sub nici o formă chestiunea dată. Anume din motiv că personal a participat la procedura comisiei și a solicitat să fie audiați deținuții în procedura administrativă, din 6 încălcări au decăzut 5 deodată. Dacă erau să fie audiați deținuții, erau să comunice ceea ce nu era comod administrației. Până la urmă a rămas cu câteva sancțiuni disciplinare, care erau descrise doar din punct de vedere legal, indicarea normei legale, fără a fi descrisă fapta în procesul-verbal al ședinței comisiei de disciplină. La partea finală nu este descrisă pretinsa abatere disciplinară ca faptă, sunt indicate niște puncte din legi. Nu este clar, pe care din ele le-a reținut comisia de disciplină din încheiere, dacă s-au exclus cinci din șase încălcări. Ce a decis angajatorul prin ordinul emis nu este clar, a ținut cont de procesul-verbal al ședinței comisiei de disciplină, ce a reținut angajatorul, poate nici o faptă nu a reținut. Lecturând acel ordin, absolut nu a văzut descrierea faptei imputate. Doar în ședința de judecată, în instanța de fond s-a venit cu careva pretinse abateri disciplinare. Când a întrebat de unde rezultă aceste fapte, unde au fost ele examinate în cadrul comisiei de disciplină, pentru că cercetarea disciplinare este obligatorie, conform legii, nu s-a indicat. Mai mult ca atât, conform legii comisia de disciplină are competența de a propune angajatorului aplicarea unei sancțiuni disciplinare. Aici comisia își asumă o atribuție decizională, cu un mod de formulare prin care concret decide constatarea abaterii disciplinare și aplicarea sancțiunii disciplinare „mustrare”. Comisia își arogă atribuțiile angajatorului, cu încălcarea prevederilor legale. Deci, nu se propune așa cum spune juristul. Consideră că ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare și acea hotărâre a comisiei disciplinare, pentru că așa a fost ea formulată, sunt emise cu încălcarea procedurii și a normelor materiale, din simplu fapt că nu este clar ce se impută persoanei, nu este descrierea sub nici o formă.

Cererea de apel a fost examinată în lipsa intimatului Lupu Veaceslav, care, fiind legal citat despre data, ora și locul judecării cauzei, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat. Din explicațiile reprezentantului Penitenciarului nr.5 Cahul, Lupu Veaceslav este antrenat în serviciu. Potrivit art.239 alin.(2) Cod administrativ, „*neprezentarea participanților la proces nu împiedică instanța de apel să decidă în privința apelului*”.

7. Ascultând participanții la proces, verificând materialele cauzei şi analizând în complex argumentele şi criticile expuse vis-a-vis de legalitatea hotărârii primei instanțe, Completul de judecată specializat în contencios administrativ al Curții de Apel Sud sediul Cahul conclude asupra necesității respingerii apelului pârâtului Penitenciarul nr.5-Cahul, și menținerii hotărârii primei instanțe, din considerentele următoare.

Conform art.236 Cod administrativ, „*instanţa de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului”*.

Analizând condițiile de admisibilitate a apelului, Completul de judecată specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Sud sediul Cahul statuează, că cererea de apel corespunde cerințelor de admisibilitate și nu cade sub incidența art.236 alin.(2) Cod administrativ. Nici participanții la proces nu au invocat inadmisibilitatea apelului.

În acest context, Completul de judecată menționează că cererea de apel este admisibilă, dar neîntemeiată.

Art.189 alin.(1),(2) Cod administrativ prevede, că „*orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ”.*

Scopul legislației administrative, conform art.3 Cod administrativ, constă în „*reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept”.*

Conform art.206 alin.(1) Cod administrativ, „*o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ)*”.

În conformitate cu art.195 Cod administrativ, „*procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu exceptia art.169– 171”.*

Conform art.239 Cod de procedură civilă, „*hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată*”.

Conform art.22 alin.(1) Cod administrativ, „*autoritățile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor*”.

Conform art.93 alin.(1) Cod administrativ, „*fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia*”.

Litigiul în cauză este obiectul controlului judiciar în contenciosul administrativ, așa cum ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare, decizia comisiei disciplinare de constatare a abaterii disciplinare, și decizia cu privire la cererea prealabilă, constituie acte administrative cu caracter individual, emise de autoritate publică, în regim de putere publică, prin care se aplică nemijlocit legea în scopul realizării unui interes public.

Completul de judecată specializat în contencios administrativ al Curţii de Apel Sud sediul Cahul reține, că accesul reclamantului Lupu Veaceslav la justiție a fost asigurat,

dat fiind că reclamantul a respectat calea prealabilă prejudiciară de soluționare a litigiului, în conformitate cu prevederile art.164 Cod administrativ, așa cum la 17.10.2023 a depus cerere prealabilă /f.d.13/, care a fost respinsă prin decizia directorului Penitenciarului nr.5-Cahul nr.2/T-40/23 din 30 octombrie 2023 /f.d.31/, depunând acțiunea în judecată în termenul specificat la art.209 Cod administrativ.

8. Completul de judecată specializat în contencios administrativ al Curții de Apel Sud sediul Cahul reține, că prima instanță a constatat şi a elucidat pe deplin circumstanțele de fapt importante pentru soluționarea cauzei, a aplicat corect normele de drept material, şi a respectat normele de drept procedural la judecarea cauzei.

În ședințele instanței de fond și instanței de apel s-a constatat, că prin ordinul nr.200 din 18 iulie 2023, emis de către directorul adjunct al Penitenciarului nr.5-Cahul, Goncearov Tatiana, agentul Lupu Veaceslav a fost numit în serviciu în perioada 19 iulie 2023, orele 08:00-20:00, cu privire la executarea serviciului de lupte, pentru paza și supravegherea deținuților (f.d.48).

La 20 iulie 2023 angajatul Casapu Sergiu a depus raport, prin care a sesizat administrația Penitenciarului nr.5-Cahul privind anumite încălcări admise de către Lupu Veaceslav. În raport se menționează că, în urma plângerii depuse la 20.07.2023 de către deținutul Arcuș Gabriel, urmare a vizualizării înregistrării camerei video a postului intern nr.1, în acțiunile supraveghetorului Lupu Veaceslav, care se afla în serviciu la 19.07.2023 intervalul orelor 08:00-20:00, au fost constatate un șir de încălcări (f.d.41). De către directorul-adjunct al Penitenciarului nr.5-Cahul s-a dispus inițierea anchetei de serviciu nr.10 din 20 iulie 2023, care s-a finisat la 18.09.2023 /f.d.39/.

Potrivit procesului-verbal nr.06 din 06 octombrie 2023 al ședinței Comisiei de disciplină a Penitenciarului nr.5-Cahul, în ordinea de zi a fost inclusă: examinarea anchetei de serviciu nr.10 din 20 iulie 2023, inițiată în baza raportului lui Casapu Sergiu privind depistarea unor încălcări în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu de către Lupu Veaceslav și luarea deciziei cu referire la propunerea privind aplicarea sancțiunii disciplinare sau clasarea cauzei (f.d.35-37, 9-11).

Din conținutul procesului-verbal se desprinde că: comisia de disciplină, analizând materialele acumulate, a ajuns la concluzia că Lupu Veaceslav a încălcat prevederile: art.62 alin.(1) lit.d) din Legea nr.300/2017; nu a respectat prevederile pct.7 alin.(2) al Codului deontologic al funcționarului public cu statut special din sistemul administrației penitenciare; pct.11.1.1 și pct.11.1.6. „sarcini generale” din fișa de post; pct.13 „responsabilități” din fișa de post. Urmare a celor expuse, fiind constate toate circumstanțele de fapt și de drept, membrii comisiei de disciplină au constatat fapta abaterii disciplinare.

Comisiei de disciplină a Penitenciarului nr.5-Cahul a emis decizia din 06 octombrie 2023, prin care a decis: urmare a cercetării faptelor sesizate ca fiind abateri disciplinare comise de funcționarul public: **1**. Constatarea abaterii disciplinare comise de către Lupu Veaceslav, agent superior al Secției siguranță și regim penitenciar al Penitenciarului nr.5 Cahul, prin „nerespectarea obligațiilor și interdicțiilor prevăzute la art.62 și 63”, conform art.87 lit.o) din Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul

administrației penitenciare. **2.** Aplicarea sancțiunii disciplinare „mustrare” dlui Lupu Veaceslav, conform art.88 lit.a) din Legea nr.300/2017.

Prin ordinul directorului Penitenciarului nr.5-Cahul nr.462ef din 10 octombrie 2023 s-a decis: se aplică sancțiune disciplinară “mustrare” domnului Lupu Veaceslav, agent-șef adjunct de justiție, agent superior al Secției siguranță și regim penitenciar al Penitenciarului nr.5-Cahul, conform prevederilor art.88 lit.a) al Legii nr.300/2017 (f.d.12).

În partea descriptivă a ordinului nr.462ef. din 10 octombrie 2023 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare este menționat că: „*în baza deciziei Comisiei de disciplină din 06.10.2023, adoptată în rezultatul anchetei de serviciu inițiată în baza raportului inspectorului principal de justiției Casapu Sergiu. Analizând materialele acumulate, Comisia de disciplină a ajuns la concluzia că Lupu Veaceslav a încălcat prevederile:*

- art.62 alin.(1) lit.d) din Legea nr.300/2017 care prevede că funcționarii publici cu statut special sunt obligați să execute, cu profesionalism şi în termen optim, toate atribuțiile de serviciu stabilite în fişa postului şi în actele normative care reglementează activitatea sistemului administrației penitenciare;

- nu a respectat prevederile pct.7 alin.(2) al Codului deontologic al funcționarului public cu statut special din sistemul administrației penitenciare, care prevede că în exercitarea atribuțiilor de serviciu, funcționarul public cu statut special este obligat să îndeplinească corect şi în termen sarcinile de serviciu în limitele competențelor şi responsabilităților atribuite;

- pct.11.1.1 „sarcini generale” din fișa de post, care prevede că titularul funcției respectă sarcinile generale și specific, și anume respectarea regulilor de ordine interioară, menținerea stării de disciplină, în cazul în care constată că deținutul încalcă regulile stabilite sau săvârșesc alte abateri, întocmește rapoarte de incident pe care le va raporta șefului de grup;

- pct.11.1.6. „sarcini generale” din fișa de post, care prevede că titularul funcției manifestă un comportament civilizat și demn în toate împrejurările, manifestă stăpânire de sine, amabilitate, politețe și vorbește respectuos și decent, într-o manieră potrivită cu funcția pe care o deține;

- pct.13 „responsabilități” din fișa de post, care prevede că titularul funcției respectă cadrul normativ, a reglementărilor interne din domeniul de activitate, respectă și promovează normele de conduită.

Reieșind din cele expuse, pentru nerespectarea prevederilor art.87 lit.o) urmează a fi aplicată sancțiunea disciplinară „mustrare” prevăzută de Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare. Tipul sancțiunii a fost ales din considerentul că abaterea este prima faptă care constituie abatere disciplinară. Descifrarea detaliată a încălcărilor admise se regăsește în materialele anchetei de serviciu”.

Din materialele dosarului administrativ prezentat de autoritatea publică se desprinde, că la 20.07.2023 a fost inițiată ancheta de serviciu pe faptul depistării unor

încălcări în timpul exercitării atribuțiilor funcționale de către Lupu Veaceslav, agent superior Secției siguranță și regim penitenciar al Penitenciarului nr.5 Cahul.

În cadrul anchetei au fost acumulate următoarele materiale: plângerea deținutului Arcuș Gabriel din 20.07.2023; raportul depus de ofițerul principal Orlov V. din 16.08.2023 prin care solicită prelungirea efectuării anchetei de serviciu cu 30 zile; actul de notificare privind cercetarea în cadrul anchetei de serviciu din 01.09.2023 prin care lui Lupu Veaceslav i s-a adus la cunoștință despre ancheta de serviciu dispusă pe faptul plângerii deținutului Arcuș Gabriel; explicațiile depuse de agentul superior Lupu Veaceslav din 01.09.2023 și de inspectorul de justiție Hioara O.; cererea deținutului Arcuș Gabriel din 01.09.2023; copia fișei postului semnată de agentul superior Lupu V.; copia cererii de extragere a înregistrării video; copia raportului depus de Orlov Vitali din 22.08.2023 prin care solicită suspendarea anchetei de serviciu; copia explicației depusă de Casapu Sergiu din 15.09.2023 cu privire la constatarea unor abateri disciplinare a angajatului Lupu Veaceslav; copia încheierii privind finalizarea anchetei de serviciu nr.10 pe faptul depistării unor încălcări, în timpul exercitării atribuțiilor funcționale ale dl Veaceslav Lupu, agent principal de justiție, agent superior SSRP al Penitenciarului nr.5 Cahul din 18.09.2023; copia înștiințării lui Lupu Veaceslav despre finalizarea anchetei din 18.09.2023 (f.d.39-71).

De asemenea, în instanța de fond a fost audiat *martorul Tecuci Vladimir,* care a declarat că, în anul 2023 activa în calitate de șef grup din cadrul Secției siguranță și regim penitenciar în cadrul Penitenciarului nr.5-Cahul. Lupu Veaceslav activa în calitate de supraveghetor la postul intern nr.1 al blocului de regim nr.1. În ziua dată fiind la serviciu, au fost careva solicitări din partea deținutului Arcuș Gabriel ca să se apropie la el pentru discuție cineva din conducerea penitenciarului. Despre solicitarea deținutului, Lupu Veaceslav i-a adus personal la cunoștință și el a anunțat conducerea penitenciarului pentru a fi audiat deținutul în cauză. Personal a fost de două ori la deținut să afle motivul. Motivul era ca cineva din conducerea penitenciarului să se apropie de el sau să fie chemat la audiere pentru ca să-i fie înapoiate hainele de la depozit, posibil, de la păstrare. Din spusele lui Lupu a înțeles, că la Arcuș s-a apropiat doar angajatul Secției de siguranță Hioara Oleg la finele zilei de muncă. Alte probleme la post în ziua dată nu au fost, doar ceia ce ține de deținutul Arcuș. După care a fost pornită ancheta de serviciu pe Lupu Veaceslav precum că nu și-ar fi îndeplinit obligațiile de serviciu conform fișei de post. Peste o perioadă a fost solicitat când a avut loc Comisia de disciplină pentru a se expune pe pretinsele încălcări ale angajatului Lupu. Dacă a fost pornită ancheta de serviciu el ca șef de grup trebuia să dea careva explicații, lucru care nu s-a făcut, nu cunoaște din ce motiv. Consideră că aici este dorința de a fi Lupu Veaceslav sancționat cu orice scop. Fiind prezent în Comisia de disciplină, i-au fost date o serie de întrebări referitor la activitatea de lucru a lui Lupu în ziua în care ar fi presupusa încălcare în serviciu. Prima întrebare a fost precum că Lupu Veaceslav ar fi lovit cu piciorul în ușă, unde era deținut condamnatul Arcuș. A fost arătat și video. În urma vizualizării secvenței video, iarăși i s a dat întrebări pentru că Lupu Veaceslav ar fi lovit intenționat cu piciorul în ușa unde se afla Arcuș Gabriel, pentru a i face disconfort lui Arcuș. În video a văzut că Lupu până ar fi lovit în ușa deținutului a avut mersul normal fără a șchiopăta, fără urme. După ce a

lovit cu piciorul în ușă de asemenea avea mersul normal și nu a lovit intenționat pentru a i face careva disconfort deținutului Arcuș. Din spusele lui Lupu Veaceslav, acesta a lovit în ușă pentru a închide ușa mai bine, deoarece era stricat lacătul, dar nu pentru a-i face careva disconfort deținutului Arcuș. Membrii comisiei, văzând că nu-l pot sancționa pe Lupu, că nu a lovit intenționat în ușă, au motivat că Lupu ar fi intrat în celulă cu Hioara pentru a asigura securitatea angajatului, deoarece Arcuș este un deținut agresiv. Până la final a înțeles că Lupu a fost sancționat pentru faptul că nu a depus rapoarte pentru a fi sancționat deținutul Arcuș. După discuția cu Hioara, Arcuș i-a comunicat că nu are careva pretenții față de Lupu, el doar dorea să-i fie întoarse lucrurile din camera de păstrare. Atunci nu era depusă plângerea de către Arcuș pe numele șefului penitenciarului, mai târziu a aflat că Arcuș a depus plângere pe angajatul Lupu. Nu a văzut plângerea. Dacă era o plângere depusă, trebuia de anunțat organele competente pentru a documenta cazul, dar cât timp a activat nu a fost nici o comisie pentru documentarea cazului la plângerea lui Arcuș Gabriel. Personal a avut cazuri cu Arcuș și a chemat serviciul 112. Pretențiile lui Arcuș Gabriel erau că a fost etapat de la alt penitenciar și bunurile erau la păstrare în depozitul de păstrare. Fiind etapat în Penitenciarul nr.5-Cahul, a comunicat că de două săptămâni solicită bunurile persoanele și angajații penitenciarului îi spuneau „mâine”, dar careva pretenții față de Lupu Veaceslav nu avea. Nu cunoaște dacă s-a documentat faptul că nu i s-a adus lui Arcuș lucrurile de două săptămâni. Nu a văzut ca cineva să verifice sau să facă un act de verificare tehnică a ușii celulei. Nu cunoaște dacă deținutul Arcuș a fost sancționat pe cazul dat și dacă angajații penitenciarului s-au autosesizat pe cazul dat. Arcuș se deținea singur în celulă. Dacă deținuții sunt la plimbare și strigă tare geamurile fiind spre terenul de plimbare se deranjează ceilalți deținuți. Rapoarte se depun de angajații Penitenciarul atunci când deținuții se automutilează, sunt în stare de ebrietate, au obiecte interzise, altercații între deținuți, perturbă activitatea penitenciarului, numesc cu cuvinte injurioase pe deținuți și angajați, maltratare între deținuți, strică bunurile. Dacă Arcuș Gabriel se adresa cu cuvinte obscene în adresa lui Lupu, putea depune raport, dar Arcuș nu este clar în adresa cui s-a exprimat, era nemulțumit.

9. Instanța de fond a reținut ca fiind aplicabile speței mai multe norme legale, și anume: stipulările art.17 alin.(1),(2) din Legea cu privire la sistemul administraţiei penitenciare nr.300 din 21.12.2017: „*(1) personalul din cadrul sistemului administraţiei penitenciare este constituit din funcţionari publici cu statut special şi personal contractual. Statutul funcţionarului public cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare este reglementat de prezenta lege şi este conferit datorită naturii atribuţiilor de serviciu, care implică îndatoriri şi riscuri specifice. Raporturile de serviciu ale funcţionarului public cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare (în continuare – funcţionar public cu statut special) cad sub incidenţa Codului muncii în măsura în care raporturile respective nu sînt reglementate de prezenta lege”.*

În conformitate cu art.4 alin. (1)-(2) din Legea cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public nr.158 din 04 iulie 2008, „*prevederile prezentei legi se aplică funcţionarilor publici din autorităţile publice specificate în anexa nr.1. Prevederile prezentei legi se aplică funcţionarilor publici cu statut special (colaboratorilor serviciului diplomatic,*

ai serviciului vamal, ai serviciului fiscal de stat, ai Serviciului Prevenirea şi Combaterea Spălării Banilor, ai Autorităţii Naţionale de Integritate, ai organelor apărării, de prevenire şi combatere a corupţiei, securităţii naţionale şi ordinii publice, altor categorii stabilite prin lege) în partea care nu este reglementată prin legi speciale. Iar art. 68 din Legea citată prevede că, cauzele care au ca obiect raporturile de serviciu sunt examinate de către instanţa de judecată în conformitate cu prevederile Codului administrativ, cu excepţia situaţiilor pentru care este stabilită expres prin lege o altă procedură".

Art.86 alin.(1) din Legea cu privire la sistemul administraţiei penitenciare nr. 300 din 21.12.2017 prevede că, „*încălcarea cu vinovăţie de către funcţionarii publici cu statut special, indiferent de funcţia sau gradul special deţinute, a îndatoririlor ce le revin, inclusiv a normelor de conduită, constituie abatere disciplinară".*

Art.87 din aceeași Lege prevede că, „*constituie abateri disciplinare următoarele fapte: a) manifestările care lezează imaginea şi prestigiul Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor şi/sau ale instituţiilor subordonate; b) neglijenţa şi/sau tergiversarea îndeplinirii atribuţiilor de serviciu, a prevederilor legale sau a dispoziţiilor primite de la conducătorii ierarhic superiori ori de la autorităţile abilitate de lege, dacă acţiunile respective au fost săvârşite în mod repetat; c) depăşirea atribuţiilor de serviciu ori manifestarea unui comportament necorespunzător faţă de persoanele private de libertate, care contravine legislaţiei, sau faţă de alte persoane; d) absenţa nemotivată ori întîrzierea repetată la serviciu; e) părăsirea nejustificată a locului de muncă în timpul programului de muncă; f) producerea, cu intenţie, a pagubelor materiale subdiviziunii din care face parte sau patrimoniului Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor; g) încălcarea normelor privind confidenţialitatea activităţii desfăşurate; h) nerespectarea jurămîntului de credinţă; i) imixtiunea ilegală în activitatea altui funcţionar public cu statut special; j) intervenţia pentru influenţarea soluţionării unei cereri privind satisfacerea intereselor unui terţ; k) nerespectarea prevederilor referitoare la incompatibilităţi şi la conflictul de interese; l) interzicerea sau împiedicarea exercitării libertăţilor publice şi a drepturilor sindicale ale funcţionarilor publici cu statut special; m) desfăşurarea în timpul programului de muncă, în mod repetat, a unor activităţi ce împiedică exercitarea normală a atribuţiilor de serviciu; n) încălcarea regulilor de organizare şi desfăşurare a concursului, a procedurii de evaluare a activităţii profesionale a funcţionarilor publici cu statut special; o) nerespectarea obligaţiilor şi a interdicţiilor, prevăzute la art.62 şi, respectiv, la art.63.*

Astfel, potrivit art.62 alin.(1) din aceeași Lege*, „funcţionarul public cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare trebuie: **a)** să cunoască şi să respecte prevederile Constituţiei Republicii Moldova, legilor şi altor acte normative, precum şi să apere valorile democraţiei; **b)** să respecte şi să protejeze viaţa, sănătatea şi demnitatea persoanelor private de libertate, drepturile şi libertăţile acestora; **c)** să împiedice orice acţiune care presupune discriminare pe criterii de rasă, naţionalitate, etnie, limbă, religie, sex, convingeri politice, vîrstă, apartenenţă sindicală etc.; **d)** să execute, cu profesionalism şi în termen optim, toate atribuţiile de serviciu stabilite în fişa postului şi în actele normative care reglementează activitatea sistemului administraţiei penitenciare; **e)** să fie disciplinat, respectuos şi corect faţă de conducători, colegi şi subalterni şi să respecte ierarhia conferită de funcţia şi gradul special deţinute; **f)** să informeze conducătorii ierarhic superiori şi autorităţile competente cu privire la infracţiunile de care a luat cunoştinţă în exercitarea atribuţiilor de serviciu sau în legătură cu serviciul, inclusiv cu privire la faptele de corupţie; **g)** să manifeste interes pentru*

dezvoltarea sa profesională; ***h)*** *să păstreze secretul de stat, confidenţialitatea informaţiilor şi a documentelor care au caracterul respectiv, în condiţiile legii, precum şi să respecte Legea nr.133/2011 privind protecţia datelor cu caracter personal;* ***i)*** *să se abţină de la exprimarea sau manifestarea convingerilor politice în exercitarea atribuţiilor de serviciu;* ***j)*** *să se conformeze dispoziţiilor date de conducătorii cărora le este subordonat direct, cu respectarea prevederilor art.18 alin.(3);* ***k)*** *să respecte întocmai programul de muncă;* ***l)*** *să se prezinte la serviciu conform programului de muncă stabilit, precum şi în afara acestuia, în situaţiile temeinic justificate;* ***m)*** *să informeze conducătorul ierarhic superior despre existenţa unui conflict de interese privind exercitarea atribuţiilor de serviciu, în condiţiile legii; n) să se prezinte, de îndată, la subdiviziunea sistemului administraţiei penitenciare din care face parte în cazul catastrofelor sau al calamităţilor, al alarmelor ca urmare a revoltelor în instituţiile penitenciare, al evadărilor, al părăsirii locurilor de deţinere sau în cazul altor tulburări de amploare ale activităţii în instituţiile penitenciare;* ***o)*** *să acţioneze conform legii în cazul instituirii stării de urgenţă sau a stării de asediu ori în caz de mobilizare sau de război;* ***p)*** *să se prezinte la cea mai apropiată instituţie subordonată a Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor în cazul producerii uneia dintre situaţiile prevăzute la lit.n) şi o), dacă se află într-o altă localitate, informînd despre aceasta superiorii săi; q) să informeze conducătorul ierarhic superior despre aflarea în subdiviziunea în care îşi desfăşoară activitatea a persoanelor private de libertate care au, cu acesta ori cu soţul/soţia acestuia, calitatea de soţ/soţie sau de rudă pînă la gradul al II lea inclusiv, în cazul în care i-au devenit cunoscute astfel de situaţii;* ***r)*** *să aibă o atitudine responsabilă faţă de legitimaţia de serviciu, arma şi mijloacele speciale din dotare, precum şi faţă de alte bunuri transmise în scopul exercitării atribuţiilor de serviciu;* ***s)*** *să aducă la cunoştinţa subdiviziunii resurse umane schimbarea domiciliului ori, după caz, a reşedinţei, precum şi schimbările intervenite în starea civilă sau alte date relevante din punct de vedere profesional".*

Iar, potrivit art.63 alin.(1),(2) din Legea nr.300/2017, *„funcţionarilor publici cu statut special le este interzis: a) să dispună, să exercite, să instige şi să tolereze acte de tortură şi orice alte forme de tratament inuman ori degradant faţă de persoanele aflate în instituţiile penitenciare; b) să primească, să solicite şi să accepte, direct sau indirect, pentru sine ori pentru alte persoane, în considerarea calităţii lor oficiale, cadouri, bani, împrumuturi sau orice alte valori ori servicii; c) să intervină pentru soluţionarea unor cereri sau în proceduri care nu sînt de competenţa lor ori nu le-au fost încredinţate de conducătorii direcţi sau care nu sînt activităţi specifice funcţiei în care au fost numiţi; d) să utilizeze în interes personal sau în alte scopuri decît cele de serviciu mijloacele financiare, tehnico-materiale, informaţionale şi alte bunuri ale statului, precum şi informaţia de serviciu pusă la dispoziţia lor pentru exercitarea atribuţiilor de serviciu ori la care au acces în virtutea acestora; e) să abuzeze de calitatea oficială şi să compromită, prin activitatea lor privată ori publică, prestigiul funcţiei sau al instituţiei din care fac parte; f) să recurgă la forţă sau să folosească mijloacele de imobilizare împotriva persoanelor private de libertate în alte condiţii decît cele expres prevăzute de lege; g) să facă parte din partide şi din alte organizaţii social-politice, precum şi să desfăşoare propagandă în favoarea acestora; h) să adere la organizaţii interzise prin lege; i) să organizeze şi să participe la greve. La încadrarea în sistemul administraţiei penitenciare, persoana ia cunoştinţă, contra semnătură, de restricţiile şi*

interdicţiile impuse prin prezenta lege şi prin alte acte normative care reglementează activitatea funcţionarului public cu statut special".

Art.89 alin.(1)-(3) din Legea nr.300/2017 prevede, *„sancţiunea disciplinară poate fi aplicată numai după cercetarea prealabilă a faptei care constituie abatere disciplinară săvîrşită de funcţionarul public cu statut special respectiv şi numai după audierea acestuia de către comisia de disciplină corespunzătoare, prevăzută la art.93. Explicaţiile funcţionarului public cu statut special sînt consemnate, sub sancţiunea nulităţii. Refuzul funcţionarului public cu statut special de a prezenta explicaţii sau de a semna o declaraţie privind abaterile disciplinare imputate se consemnează într-un proces-verbal. Concluziile anchetei de serviciu privind abaterile disciplinare, din care rezultă că au fost săvîrşite infracţiuni şi/sau contravenţii, se remit spre examinare organelor competente. Iar potrivit art. 90, sancţiunile disciplinare prevăzute la art.88 se aplică, în funcţie de competenţele prevăzute la art.29, de către ministrul justiţiei, directorul Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor sau de către conducătorul instituţiei subordonate, la propunerea comisiei de disciplină respective.*

Conform art.88 al Legii nr.300/2017*, „pentru comiterea faptelor care constituie abateri disciplinare, funcţionarului public cu statut special îi pot fi aplicate următoarele sancţiuni disciplinare: a) mustrare; b) amînarea avansării în grad special sau a promovării în funcţie superioară, pe o perioadă de pînă la un an; c) retrogradarea într-o funcţie inferioară, dar nu mai jos de nivelul de bază corespunzător gradului special deţinut; d) retrogradarea în grad special; e) concedierea".*

În conformitate cu art.210 alin.(1),(2) din Codul muncii*, „sancţiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziţie, decizie, hotărîre), în care se indică în mod obligatoriu: a)* ***temeiurile de fapt şi de drept ale aplicării sancţiunii****; b) termenul în care sancţiunea poate fi contestată; c) organul în care sancţiunea poate fi contestată. Ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) de sancţionare, cu excepţia sancţiunii disciplinare sub formă de concediere conform art.206 alin.(1) lit.d) care se aplică cu respectarea art.81 alin.(3), se comunică salariatului, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepţionării/înştiinţării, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data emiterii, iar în cazul în care acesta activează într-o subdiviziune interioară a unităţii (filială, reprezentanţă, serviciu desconcentrat etc.) aflate în altă localitate – în termen de cel mult 15 zile lucrătoare şi produce efecte de la data comunicării. Refuzul salariatului de a confirma prin semnătură comunicarea ordinului se fixează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului şi un reprezentant al salariaţilor".*

10. Instanța de fond just a constatat, că în ordinul directorului Penitenciarului nr.5-Cahul nr.462ef din 10 octombrie 2023 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Lupu Veaceslav și în decizia Comisiei de disciplină din 06 octombrie 2023 privind constatarea abaterii disciplinare comise de către Lupu Veaceslav, nu a fost descrisă esența abaterii disciplinare constatată în acțiunile lui Lupu Veaceslav.

Conform art.3 din ordinul Ministerului Justiției nr.593 din 28.11.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului de activitate a comisiilor de disciplină pentru personalul din cadrul sistemului administrației penitenciare, „*Ordinul privind aplicarea sancţiunii disciplinare trebuie să conţină: 1)* ***descrierea faptei care constituie abatere disciplinară****;*

2) constatările comisiei de disciplină; 3) temeiul legal în baza căruia sancţiunea disciplinară se aplică; 4) termenul în care ordinul privind aplicarea sancţiunii poate fi contestat; 5) instanţa de judecată competentă la care ordinul privind aplicarea sancţiunii poate fi contestat".

Analizând ordinul nr.462ef din 10.10.2023 de aplicare a sancțiunii disciplinare reclamantului Lupu Veaceslav, în coraport cu dispozițiile art.210 alin.(1) Codul muncii și art.3 din ordinul MJ nr.593 din 28.11.2018, Completul de judecată constată că ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare nu întrunește cerințele obligatorii prevăzute de normele legale, cum sunt: temeiurile de fapt ale aplicării sancțiunii disciplinare; descrierea faptei care constituie abatere disciplinară.

Angajatorul Penitenciarul nr.5-Cahul în persoana directorului Efimenco Dmitri la emiterea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare din 10.10.2023 nu a indicat fapta (sau faptele) considerată ca fiind abatere disciplinară săvârșită de angajatul Lupu Veaceslav în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, pentru admiterea căreia ultimului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare.

În cererea de apel apelantul a invocat că, comisia de disciplină a constatat că Lupu V. în exercitarea atribuțiilor de serviciu nu și-a onorat obligațiunile conform actelor ce prevăd activitatea acestuia. Reprezentantul apelantului Penitenciarul nr.5-Cahul a explicat în instanța de apel că, descifrarea detaliată a încălcărilor admise se regăsește în materialele încheierii de serviciu. Iar Comisia de disciplină a constatat inacțiuni imputate lui Lupu Veaceslav, ca fiind abatere disciplinară și anume că dânsul atunci când a constatat o încălcare de către deținut avea obligațiunea de a depune un raport scris conform pct.11.1.1 din fișa de post, care prevede sarcinile generale.

Completul de judecată subliniază că, mențiunea în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare „*descifrarea detaliată a încălcărilor admise se regăsește în materialele încheierii de serviciu*", nu substituie obligația angajatorului de a constata fapta comisă de angajat (descrierea detaliată), care se consideră abatere disciplinară, pentru admiterea căreia se aplică sancțiunea disciplinară.

Concluzia instanței de fond, precum că ordinul nr.462ef din 10.10.2023 de aplicare a sancțiunii disciplinare nu conține descrierea abaterilor disciplinare, care se pretind a fi comise de către reclamantul Lupu Veaceslav, este întemeiată. Or, în ordinul nr.462ef din 10.10.2023 sunt indicate doar temeiurile de drept ale aplicării sancțiunii și prevederile normelor legale încălcate, fără a fi descrisă abaterea(ile) disciplinară(e) comisă(e) de Lupu Veaceslav. Completul de judecată menționează că ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare a fost emis contrar normelor materiale, așa cum abaterile disciplinare descrise în ancheta de serviciu urmau a fi indicate obligatoriu în ordin.

Drept urmare, instanța de fond just a ajuns la concluzia că reclamantul Lupu Veaceslav, prin ordinul nr.462ef din 10.10.2023, a fost sancționat disciplinar cu mustrare contrar prevederilor legale, din care considerente actul administrativ individual defavorabil necesită a fi anulat.

11. De asemenea, este întemeiată și concluzia primei instanțe în sensul anularii deciziei comisiei de disciplină din 06 octombrie 2023 privind constatarea abaterii disciplinare comise de către Lupu Veaceslav, ca fiind emisă contrar legii.

După cum s-a menționat supra, prin decizia comisiei de disciplină a Penitenciarului nr.5-Cahul din 06 octombrie 2023, s-a decis: urmare a cercetării faptelor sesizate ca fiind abateri disciplinare comise de funcționarul public: 1. Constatarea abaterii disciplinare comise de către Lupu Veaceslav, agent superior al Secției siguranță și regim penitenciar al Penitenciarului nr.5 Cahul, prin „nerespectarea obligațiilor și interdicțiilor prevăzute la art.62 și 63", conform art.87 lit.o) din Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare. **2.** Aplicarea sancțiunii disciplinare „mustrare" dlui Lupu Veaceslav, conform art.88 lit.a) din Legea nr.300/2017.

Conform art.38 din Regulamentul de activitate al comisiilor de disciplină pentru personalul din cadrul sistemului administrației penitenciare aprobat prin Ordinul Ministerului Justiției nr.593 din 28.11.2018, „*cercetarea faptelor sesizate ca abateri disciplinare se finalizează cu adoptarea de către comisia de disciplină a unei deciziei, care conține propunerea privind: 1) aplicarea sancţiunii disciplinare, în cazul în care s-a dovedit săvîrşirea de către funcţionarul public cu statut special cercetat a abaterii disciplinare prevăzute de Legea nr. 300/2017".*

În conformitate cu art.40 din același Regulament, „*decizia comisiei de disciplină trebuie să cuprindă: 1) data, luna, anul examinării raportului privind ancheta de serviciu; 2) denumirea şi componența comisiei de disciplină; 3) numele, prenumele, subdiviziunea în care îşi desfăşoară activitatea funcţionarul public cu statut special a cărui faptă este cercetată; 4)* ***descrierea faptei care constituie obiectul cercetării și încadrarea ei juridică****; 5) aprecierea argumentelor din raportul privind ancheta de serviciu și a celor obținute în cadrul cercetărilor realizate de comisia de disciplină pentru întemeierea soluției asupra cazului; 6) propunerea comisiei de disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare sau clasarea cauzei".*

Din conținutul materialelor acumulate în cadrul anchetei de serviciu rezultă că au fost depistate mai multe încălcări în cadrul executării atribuțiilor funcționale de către agentul superior Lupu Veaceslav (f.d.65). Comisia de disciplină s-a axat doar pe examinarea inacțiunilor angajatului Lupu V. în legătură cu plângerea deținutului Arcuș Gabriel că ar fi lovit cu piciorul în ușa celulei în care se deținea Arcuș G. și că nu ar fi depus raportul scris pe faptul utilizării de către deținutul Arcuș a cuvintelor necenzurate.

La adoptarea deciziei de constatare a abaterii disciplinare toată motivarea se reduce la următoarele argumente: analizând materialele acumulate, comisia de disciplină a ajuns la concluzia că Lupu Veaceslav a încălcat prevederile: art.62 alin.(1) lit.d) din Legea nr.300/2017; nu a respectat prevederile pct.7 alin.(2) al Codului deontologic al funcționarului public cu statut special din sistemul administrației penitenciare; pct.11.1.1 și pct.11.1.6. „sarcini generale" din fișa de post; pct.13 „responsabilități" din fișa de post. Urmare a celor expuse, fiind constate toate circumstanțele de fapt și de drept, membrii comisiei de disciplină au constatat fapta ca abatere disciplinară.

Nici în decizia de constatare a abaterii disciplinare nu se regăsește fapta imputată agentului superior Lupu Veaceslav.

Faptele care constituie abateri disciplinare sunt enumerate într-o listă exhaustivă la art.87 din Legea nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare și au un caracter general. În speță comisia de disciplină a constatat abaterea disciplinară comisă de Lupu Veaceslav prevăzută la art.87 lit.o) *nerespectarea obligaţiilor şi a interdicţiilor, prevăzute la art. 62*; și respectiv încălcarea prevederilor art.62 alin.(1) lit.d) din Legea nr.300/2017 potrivit căruia „*funcţionarul public cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare trebuie să execute, cu profesionalism şi în termen optim, toate atribuţiile de serviciu stabilite în fişa postului şi în actele normative care reglementează activitatea sistemului administraţiei penitenciare*". Din enumerarea prevederilor încălcate de către angajatul Lupu Veaceslav nu rezultă abaterea disciplinară - descrierea concretă a faptei comisă în legătură cu atribuțiile de serviciu, care constă într-o acțiune sau inacțiune săvârșită cu vinovăție de către salariat, prin care acesta a încălcat normele legale (fișa de post, alte acte normative.). Și nici enumerarea încălcării obligațiunilor din fișa de post nu specifică fapta care formează obiectul abaterii disciplinare constatate de către comisia de disciplină.

Contextul circumstanțelor enunțate mai sus, denotă că decizia comisiei disciplinare de constatare a abaterii disciplinare nu conține elementele obligatorii prevăzute la art.40 din Regulamentul de activitate al comisiilor de disciplină pentru personalul din cadrul sistemului administrației penitenciare aprobat prin Ordinul Ministerului Justiției nr.593 din 28.11.2018, cum este: descrierea faptei care constituie obiectul cercetării.

Tot aici este necesar de menționat că, la ședința comisiei de disciplină a fost supusă votului propunerea de a fi aplicată lui Lupu Veaceslav sancțiunea disciplinară mustrare, urmând ca partea dispozitivă a deciziei de constatare a abaterii disciplinare să includă propunerea privind aplicarea sancțiunii disciplinare, așa cum competența aplicării sancțiunii disciplinare îi aparține conducătorului penitenciarului, la propunerea comisiei de disciplină. Modul de formulare specificat în decizie „aplicarea sancțiunii disciplinare mustrare …" contravine prevederilor legale.

Prin urmare, instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia că decizia comisiei disciplinare de constatare a abaterii disciplinare necesită a fi anulată, fiind emisă cu încălcarea procedurii, cât și normelor materiale, deoarece nu conține descrierea faptei ce constituie abatere disciplinară.

Conform art.224 Cod administrativ, *„(1) examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale".*

Întemeiat prima instanță a admis și cerința reclamantului cu privire la anularea deciziei de soluționare a cererii prealabile din 30.10.2023. Or, în situația în care au fost admise pretențiile de bază cu privire la anularea actelor administrative defavorabile, pretențiile subsecvente urmează și ele a fi admise.

În circumstanțele relatate şi în contextul normelor de drept citate, se reține că prima instanță, statuând în echitate, printr-o apreciere justă şi pertinentă a complexului material probator, a dat o evaluare adecvată circumstanțelor stabilite la caz.

Respectiv, prima instanță legal şi întemeiat a ajuns la concluzia de a admite acțiunea reclamantului Lupu Veaceslav și de a anula ordinul de sancționare nr.462ef din 10.10.2023, decizia comisiei de disciplină de constatare a abaterii disciplinare din 06.10.2023, și decizia asupra cererii prealabile din 30.10.2023, reieșind din probatoriul anexat la materialele cauzei.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate în cererea de apel sunt neîntemeiate, Completul de judecată specializat în contencios administrativ al Curții de Apel Sud ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu art.240 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, *„examinînd cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul”.*

În baza celor expuse, potrivit prevederilor art.239-240, 245 Cod administrativ, Completul de judecată –

D E C I D E:

Se respinge apelul pârâtului Penitenciarul nr.5-Cahul.

Se menține hotărârea Judecătoriei Cahul sediul central din 07 martie 2024, prin care a fost admisă acțiunea reclamantului Lupu Veaceslav, anulate ordinul de sancționare nr.462ef din 10.10.2023, decizia comisiei de disciplină de constatare a abaterii disciplinare din 06.10.2023, și decizia asupra cererii prealabile din 30.10.2023.

Decizia este executorie de la pronunțare, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 luni de la pronunțarea deciziei motivate.

Decizia motivată pronunțată la 14 aprilie 2025, ora 16:00.

Preşedintele completului, judecătorul Vitalie Movilă

Judecătorii Serghei Pilipenco

Dmitrii Fujenco